

Vikenskolans plan för likabehandling *mot* diskriminering och kränkande behandling

2011/2012

Fastställd av:
Skolledning och personal
110901

Ledningsgruppen för Vikenskolan:
Mai-Lis Johansson

Rektor/Områdeschef

Innehåll

1 Vision - Vikensskolan den goda skolan	4
2 Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn/elever ..	5
Till dig som elev.....	5
Vi förväntar oss av dig som elev	5
Till dig som vårdnadshavare	5
Vi förväntar oss av dig som vårdnadshavare	5
3 Definitioner	6
Diskriminering	6
Trakasserier och annan kränkande behandling.....	6
Mobbning.....	6
4 Främjande och förebyggande åtgärder för att motverka alla former av kränkande behandling.....	7
4.1 Främjande och förebyggande åtgärder på skolnivå	7
Trygghetsteamet	7
Kamratråd	7
Rastvaktssystem.....	7
Elevråd.....	7
Föräldraförening	7
Elevskyddsombud	7
Fritidsgård	8
Bibliotek	8
4.2 Främjande och förebyggande åtgärder	8
5 Kartläggning	9
Enkätundersökning	9
Kvalitetsrapport	9
Trygghetsteamet.....	9
Kamratstödjarna.	9
Elevrådet.	9
Arbetslagsträffar	9
Incidentrapporter.....	9
6 Verksamhetens prioriterade mål 2011/2012	10
7 Planerade åtgärder 2011/2012	10
8 Arbetsgång med Likabehandlingsplanen	11
9 Arbetsgång och dokumentation vid konflikt samt vid misstanke om kränkande behandling, trakasserier och/eller diskriminering	12

När elev kränker elev	12
När vuxen kränker elev	13
10 Trygghetsteamet läsåret 2011/2012	13
Decimalen	13
Midimalen	13
Maximalen.....	13
Fältassistent	13
Kurator	13
Diakon	13
Stf. rektor	13
Bilagor	

1 Vision - Vikenskolan den goda skolan

Vår vision är att alla elever och vuxna på Vikenskolan ska jobba och utvecklas i en trygg och trivsamt miljö, där ingen känner sig diskriminerad eller kränkt. Alla barn är allas barn och alla vuxna är viktiga vuxna.

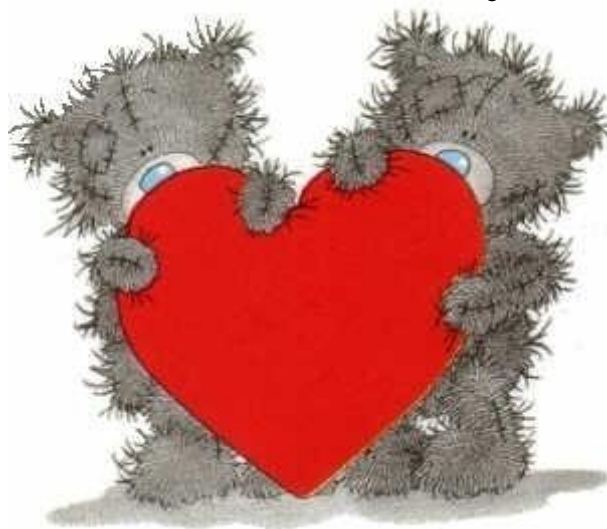
Vi bryr oss
om varandra

Vi är rädda om
våra egna och
andras saker

Vi låter alla vara med

Vi tar
hänsyn till
varandra

Ingen
ska
behöva
känna sig
ensam

2 Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn/elever

Från och med 090101 har barn och elevskyddslagen ersatts av diskrimineringslagen (2008:567) och av ett nytt avsnitt i skollagen (2010:800)¹.

Ingen får utsättas för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling. Alla elever i skolan har samma rättigheter. Lagen innebär bl.a. att diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion, sexuell läggning, ålder eller funktionshinder förbjuds i skolan.

Rektor på skolan har huvudansvaret för likabehandlingsarbetet, men all personal i skolan har ett ansvar att agera i enlighet med likabehandlingsplanen.

Varje incident av kränkande behandling skall resultera i en reaktion från de vuxna i skolan.

Till dig som elev

- Det är viktigt att du som elev känner att det är roligt att vara i skolan och att du känner dig trygg på vår skola. Om du upplever att något inte känns bra, prata med dina föräldrar men även med oss i skolan så vi kan hjälpa dig.

Vi förväntar oss av dig som elev

- Att du visar hänsyn och respekt för alla barn och vuxna och följer skolans ordningsregler.

Till dig som vårdnadshavare

- Barn berättar inte alltid om kränkningar som de själva eller andra utsätts för. De tror att det är att skvallra. De kan också vara rädda att det kan bli värre. Att berätta är inte att skvallra, det är att hjälpa. Det är viktigt att du som förälder pratar med ditt barn om detta. Ta kontakt med skolan om du misstänker att ditt eller andras barn är utsatt för någon form av kränkning. Skolans personal avslöjar inte varifrån informationen har kommit.

Vi förväntar oss av dig som vårdnadshavare

- Att du informerar skolan om barnet berättar något som tyder på kränkande behandling.
- Att du respekterar och accepterar att skolans personal tar kontakt med hemmet om något särskilt har hänt.

¹ Skolinspektionen www.skolinspektionen.se samt Diskrimineringsombudsmannen www.do.se

3 Definitioner

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter. Alla har rätt att vistas i skolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling.

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna *kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder*. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering: Skolan missgynnar en elev och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna t.ex. att en elev inte kan följa med på skolans friluftsdag i skogen då hon/han har ett rörelsehinder.

Indirekt diskriminering: Skolan kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det kan t. ex. vara att om alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av allergi behöver annan mat.

Trakasserier och annan kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara

- *fysiska:* t.ex. slag och knuffar
- *verbala:* t.ex. hot, att någon blir kallad för öknamn, könsord eller andra kränkande tilltalsord
- *psykosociala:* t.ex. utfrysning eller ryktesspridning
- *texter och bilder:* t.ex. klotter, brev, lappar, e-mail, sms eller mms

Trakasserier är uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det är trakasserier även när en elev kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Kränkande behandling innebär också att en elevs värdighet kränks men som inte har samband till någon diskrimineringsgrund. Det kan t.ex. vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller rycka någon i håret.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier och kränkande behandling².

Mobbning

En person är mobbad när hon eller han, upprepade gånger och under en viss tid blir utsatt för negativa handlingar från en eller flera personer. En negativ handling är när någon tillfogar en annan person skada eller obehag. Sådana handlingar kan utföras verbalt, vid fysisk kontakt, genom

² Diskrimineringsombudsmannen www.do.se

att skada någons personliga egendom eller indirekt genom utfrysning och isolering, samt ryktsespridning genom Internet, mobiltelefoni med mera³.

4 Främjande och förebyggande åtgärder för att motverka alla former av kränkande behandling

Arbetet med likabehandlingsplanen hör ihop med skolans vardagliga arbete med värdegrunden. Det dagliga arbetet genomförs för att påverka attityder i fråga om diskriminering och annan kränkande behandling. Samtal, värderingsövningar och självstärkande övningar ska ingå som en naturlig del av skolarbetet. (*mentor ansvarar*)

4.1 Främjande och förebyggande åtgärder på skolnivå

Trygghetsteamet

Skolans vuxengrupp mot kränkande behandling består av personal från samtliga arbetslag, fältassistent, kurator samt rektor.

- Gruppen har möte 3-4 gånger/termin och därutöver vid behov. På gruppens möte diskuteras bl.a. aktuell forskning inom området samt information från elever och personal.
- Gruppen genomför samtal med enskilda elever utifrån handlingsplanen vid kränkande behandling.
- Information från trygghetsteamet till arbetslagen sker i samband med elevkonferenser och arbetslagsmöten.
- Trygghetsteamet initierar att värdegrundsdiskussioner förs i arbetslagen för att skapa ett gemensamt förhållningssätt.
- Arbetet mot kränkande behandling utvärderas varje termin. Resultat och förslag till åtgärd rapporteras till skollledning och arbetslag.
- Gruppen har samarbete med två andra F-9-skolor i kommunen som träffas två gånger/läsår. Även Kamratrådet på skolorna träffas en gång per läsår.

Kamratråd

Vikensskolan har utvecklat ett Kamratråd där elever från år 4-9 finns representerade. Arbetet sker stadiervis år 4-6 och år 7-9. Deras uppdrag är att *uppmärksamma* (inte åtgärda) eventuella problem som finns i den egna klassen samt att tillsammans med Trygghetsteamet försöka bidra till bra lösningar för utsatta elever. Kamratrådet är en länk till vuxna. Kamratrådet träffas en gång i månaden tillsammans med representanter från Trygghetsteamet. (*Trygghetsteamet ansvarar*)

Rastvaktssystem

Tillsynen av eleverna är en viktig del av arbetet mot kränkande behandling och därför har skolan ett rastvaktssystem som ses över vid varje terminsstart. (*rektor ansvarar*)

Elevråd

Elevråd i år 4-6 och år 7-9. (*rektor ansvarar*)

³ Olweus 1998:4 Mobbning i skolan

Föräldraförening

Tillsammans med Föräldraföreningen, som består av föräldrar till elever i alla årskurser, diskuteras likabehandlingsplanens inriktning. Föräldraföreningen träffas ca 6-8 gånger/läsår. *(rektor ansvarar)*

Elevskyddsombud

Elevskyddsombud utbildas och deltar regelbundet i skyddsronder. *(rektor och skyddsombud ansvarar)*

Fritidsgård

Integrerad fritidsgård för år 7-9. *(rektor ansvarar)*

Bibliotek

Biblioteksverksamhet under skoldagen där eleverna har möjlighet att vistas även under rasterna. *(lärare/skolbiblioteket ansvarar)*

4.2 Främjande och förebyggande åtgärder

Vi på Vikenskolan arbetar dagligen med främjande och förebyggande arbete för att stärka elev och grupp. Värdegrunden genomsyrar hela dagen på olika sätt. Eleverna har också kommit med förslag på aktiviteter som vi kan göra för att bibehålla ett bra klimat.

- Varje hösttermin upprättas trivselregler med barnen och en genomgång av likabehandlingsplanen sker. *(mentor ansvarar)*
- Vikensskolans ordningsregler upprättas inför varje läsår. Dokumentet skrivs under av varje elev och föräldrar.
- Rastvaktsystem upprättas varje läsår. Det gäller också i matsalen där personal är med barnen. I de yngre åren finns även personal med i omklädningsrummen. *(arbetslaget ansvarar)*
- Bestämda platser i klassrummet. I de yngre åren har eleverna även bestämda platser i kapprum, i matsal och i omklädningsrum till idrotten. *(arbetslaget ansvarar)*
- Värdegrundsarbetet genomsyrar skolans vardag som en integrerad del av undervisningen samt genom bl.a. värderingsövningar och samarbetsövningar som t. ex Charlie⁴ och Machofabriken⁵. *(mentor ansvarar)*
- Olika former av etiska samtal genomförs regelbundet. *(arbetslaget ansvarar)*
- Kränkningar via nätet och via annan elektronik ska bli belyst av skolan. *(arbetslagen ansvarar)*
- Personalen har efter genusutbildning under läsåret 2009/2010 ett pågående genusarbete i varje arbetslag. Varje läsår erbjuds nyanställd personal utbildning för att säkerställa kontinuiteten i genusarbetet. *(rektor och processledare ansvarar)*
- Utbildning i ICDP och DISA för personal genomförs under läsåret (se vidare under pkt 7).

⁴ Projekt Charlie är en förebyggande metod för barn och ungdom, där emotionell intelligens (EQ) och social kompetens tränas genom övningar, lektioner, rollspel och lekar. Eleverna får lära sig förstå, uttrycka och hantera sina känslor. Metoden hjälper bl. a. barnen att bygga upp en positiv självbild, lösa konflikter och stärka empatiförmågan.

⁵ Machofabriken är ett interaktivt verktyg i arbetet för ökad jämställdhet och för förebyggande arbete mot våld, med fokus på hur sociala normer för manlighet kan ifrågasättas och förändras. Målet är att unga som arbetat med Machofabriken ska uppleva att de - trots påverkan utifrån - själva kan ta makten över sina liv och att de också kan och vill skapa utrymme för andra att ta makten över sina.

- Uppstartsdagar vid terminsstart genomförs i varje arbetslag med syfte att stärka individen i gruppen och skapa trygga positiva grupper. (*arbetslagen ansvarar*)
- Mentorn har kontinuerlig kontakt med vårdnadshavare om elevens skolsituation genom utvecklingssamtal en gång per termin. Därutöver har vårdnadshavare möjlighet att följa elevens skolutveckling via Devtalk⁶. (*mentor och undervisande pedagoger ansvarar*)

5 Kartläggning

För att veta vad skolan främst behöver göra för att förebygga och motverka all kränkande behandling genomförs varje år en kartläggning av nuläget på skolan.

Enkätundersökning

Varje hösttermin genomförs en trygghetsenkät år F-9. I denna undersöks skolans psykosociala miljö.

Kvalitetsrapport

Varje år görs en Qualisenkät med elever och föräldrar i år 2, 5 och 8. Resultatet redovisas i en kvalitetsrapport där det beskrivs vad som har varit bra och vad som varit mindre bra. Utifrån de brister som upptäcks bestäms åtgärder och förbättringar.

Trygghetsteamet

Trygghetsteamet har en nyckelroll i arbetet mot kränkande behandling och ett särskilt ansvar att fånga upp signaler och information från eleverna rörande kränkningar.

Kamratrådet

Kamratrådets rapporter uppmärksammar problem i elevgrupper som mentorerna behöver jobba vidare med. Trygghetsteamet ansvarar för att mentor och ledning informeras om eventuella problem. Mentorn går vidare t.ex. med enskilda samtal eller gruppsamtal. Skolans risk- och friskområden tas också upp och diskuteras. Bland annat har Kamratrådets rapportering om brister i omklädningsrummen lett till åtgärd.

Arbetslagsträffar

Likabehandlingsarbetet är en stående punkt på personalens agenda vid arbetslagsträffar. Vikenskolan fortsätter sitt genusarbete i arbetslagen utifrån respektive arbetslags handlingsplan.

Incidentrapporter

Blanketten *Incidentrapport* används vid kränkningar, se bilaga 1.

⁶ Vikenskolans digitala dokumentations- och kommunikationsverktyg.

6 Verksamhetens prioriterade mål 2011/2012

Efter kartläggning framkommer att Vikenskolan behöver arbeta med följande områden och med därtill kopplade åtgärder.

- Likabehandlingsplanen ska bli känd hos personal, elever och föräldrar. Alla ska beredas möjlighet att delta i utformningen. *(ledning ansvarar)*
- Arbetet med allas lika värde behöver stärkas och befästas, d.v.s. ett fortsatt arbete med värdegrunden. *(ledningen ansvarar)*
- Incidentrapporter ska upprättas vid misstanke om kränkande behandling. *(all personal ansvarar)*
- Dokument såsom ordningsregler, arbetsgång vid kränkande behandling och trivselregler ska ses över och eventuellt revideras utifrån ett likabehandlingsperspektiv. *(rektor och arbetslagen ansvarar)*
- Utveckla elevdemokratien i syfte att stärka elevernas inflytande över sin utbildning och arbetsmiljö. *(arbetslagen ansvarar)*

7 Planerade åtgärder 2011/2012

Här redovisas åtgärder kopplade till dels främjande och förebyggande åtgärder, dels prioriterade mål.

- Arbetslagen avsätter tid för genomgång och implementering av Likabehandlingsplanen och avrapporterar till ledningen. *(processledaren ansvarar)*
- Den som upprättar en incidentrapport ansvarar för att underrätta berörd mentor som i sin tur ansvarar för att vid upprepade incidenter rapportera till Trygghetsteamet/EHT/ledning. *(all personal ansvarar)*
- Genussatsning genomförs på hela enheten enligt respektive arbetslags handlingsplan. *(processledaren ansvarar)*
- En satsning på ICDP-Vägledande Samspel genomförs. ICDP står för– International Child Development Programme (ICDP). Avsikten är att skapa förutsättningar för ett välutvecklat samspel mellan vuxna och barn, barn sinsemellan och mellan vuxna. I första steget utbildas handledare som sedan ska utbilda mentorer. *(representant från Trygghetsteamet)*
- En satsning på DISA genomförs. DISA-metoden är utvärderad (årskurs 7-9) och används för att förebygga psykisk ohälsa hos tonårsflickor. Det är en evidensbaserad metod med rötterna i kognitiv beteende terapi. Syftet med metoden är att hjälpa tonårsflickor att förstå och hantera negativa tankar samt att ge dem verktyg att hantera stress och förebygga nedstämdhet. På Vikenskolan jobbar man med DISA med alla elever i årskurs 7 och 8, läsåret 2011/12. *(fritidsledare och pedagoger ansvarar)*
- Efter önskemål från elevråd sätts duschdraperi upp i idrottshallens omklädningsrum.
- Som ett led i arbetet med ökad elevdemokrati kommer diskussioner med befintliga råd såsom elevråd och rättviseråd, att föras för att skapa tydligare forum för elevinflytande.

8 Arbetsgång med Likabehandlingsplanen

Vikenskolans likabehandlingsplan ska vara ett levande dokument bland elever, personal och vårdnadshavare. Varje år ska en ny plan upprättas under vårterminen. Till grund för det arbetet ska uppgifter inhämtas från föregående års kvalitetsredovisning, trivselenkät, arbetsplatsträffar, incidentrapporter samt rapporter från Trygghetsteamet, elever och elevråd.

Likabehandlingsplanen ska processas vid klassråd, arbetsplatsträffar och med skolans föräldraförening innan den fastställs av skolledningen. Planen ska finnas tillgänglig för alla på skolans hemsida.

Likabehandlingsplanen ska presenteras och förklaras

- för elever vid läsårsstart *(mentor ansvarar)*
- på föräldramöten vid läsårsstart *(mentor ansvarar)*
- på Vikenenhetens hemsida *(rektor ansvarar)*
- vid introduktion av nya elever och föräldrar *(mentor ansvarar)*
- vid introduktion av ny personal *(rektor ansvarar)*
- i personalgruppen vid uppstart av nytt läsår *(rektor ansvarar)*

Tidsplan

mars: I mars varje år går skolledningen igenom Likabehandlingsplanen och planerar för att denna ska kunna utvärderas av elever och personal.

mars-april: Likabehandlingsplanen utvärderas av personalen i resp. arbetslag, av Trygghetsteamet samt elever via Elevrådet och föräldrar via Föräldraföreningens styrelse. Elever och personal ser även över om Likabehandlingsplanen behöver revideras och föreslår därefter nödvändiga förändringar. Informationen sammanställs av skolledning. Arbetet enligt planen tas med i skolans årliga kvalitetsrapport, där även antal incidenter och utredningar under verksamhetsåret redovisas.

maj-juni: I samband med utvärdering och uppföljning av Likabehandlingsplanen vid läsårets slut görs en revidering med särskilt fokus på vilka insatser/åtgärder som ska vidtas i fortsättningen. Därefter fastställer skolledningen den nya Likabehandlingsplanen som ska gälla under kommande läsår.

aug-sep: På första föräldramötet på höstterminen varje år tas Likabehandlingsplanen upp och diskuteras i respektive klass. Mentor ansvarar för att den diskuteras och förankras i varje mentorsgrupp.

okt-nov: Varje år i oktober-november genomförs en kartläggning av elevernas trygghet och trivsel som sammanställs, redovisas och diskuteras i alla klasser.

9 Arbetsgång och dokumentation vid konflikt samt vid misstanke om kränkande behandling, trakasserier och/eller diskriminering

När elev kränker elev

Om det uppstår en situation där en elev känner sig kränkt av en annan elev skall all personal känna till följande rutin och ansvarsfördelning. Om någon känner sig kränkt är det skolans skyldighet att prioritera detta och agera så fort som möjligt. Dokumentation ska göras av den som har hand om situationen, se bilaga 1.

När något misstänkt händer - stanna till och hör efter. Gå aldrig förbi en händelse utan att reagera. Skolans personal ska reagera bestämt och konsekvent. (all personal ansvarar)
Informera händelsen till berörd personal. (den som uppmärksammar händelsen ansvarar)

Vid konflikt eller annan händelse ska den inblandade personalen reagera och skriftligen dokumentera händelsen och åtgärd via incidentrapport till mentor.

Arbetsgång	Ansvarig
<p>1. Prata med den kränkta eleven och ta reda på: Vad har hänt? Vilka är inblandade? Hur ofta?</p> <p>Elevens vårdnadshavare informeras.</p>	<p>All personal.</p> <p>Respektive mentor.</p>
<p>2. De som kränkt kallas en i taget till samtal. Eleverna ska upplysas om att skolan ser allvarligt på det inträffade och att kränkningen genast måste upphöra.</p> <p>Elevernas vårdnadshavare informeras.</p> <p>Uppföljning genom samtal efter någon dag. Den kränkta eleven erbjuds vid behov stöd.</p> <p>Om ärendet inte kan avslutas gå vidare till steg 3.</p>	<p>Respektive mentor.</p> <p>Respektive mentor.</p> <p>Respektive mentor.</p>
<p>3. Trygghetsteamet delges ärendet och en handlingsplan upprättas.</p> <p>De som kränker kallas till samtal med representanter ur Trygghetsteamet.</p> <p>Samtal hem till vårdnadshavarna.</p> <p>Om ärendet inte kan avslutas gå vidare till steg 4.</p>	<p>Respektive mentor, representanter ur Trygghetsteamet.</p> <p>Respektive mentor, representanter ur Trygghetsteamet.</p>

4. Mentor anmäler ärendet till elevhälsoteamet som beslutar om åtgärder.	Elevhälsoteamet/rektor
5. Uppföljande samtal med samtliga inblandade elever tills situationen utifrån den kränkta elevens upplevelse bedöms utredd.	Respektive mentor, representanter i Trygghetsteamet.

När vuxen kränker elev

I de fall som personal diskriminerar elever har kollegor alltid en skyldighet att reagera och ett ansvar att påtala vad lagen och lärarnas yrkesetik säger. Rektor informeras av den som ser/hör att elever diskrimineras, trakasseras eller utsätts för kränkande behandling. Rektor kallar till samtal och vidtar åtgärder.

10 Trygghetsteamet läsåret 2011/2012

Decimalen

Camilla Leo

Ulrika Joneus

Barbro Litzell Bengtsson

Åse Deasy

Gudrun Johannesson

tel. 042-33 76 92/33 76 86

camilla.leo@utb.hoganas.se

ulrika.joneus@utb.hoganas.se

barbro.litzell.bengtsson@utb.hoganas.se

ase.deasy@utb.hoganas.se

gudrun.johannesson@utb.hoganas.se

Midimalen

Kerstin Jönsson

Maria Lundquist

tel. 042-33 76 85

kerstin.jonsson@utb.hoganas.se

maria.lundquist@utb.hoganas.se

Maximalen

Marie Augustsson

Peter Henrysson

Maje Altin

tel. 042- 33 76 81/33 76 87

marie.augustsson@utb.hoganas.se

peter.henrysson@utb.hoganas.se

maje.ahltin@utb.hoganas.se

Fältassistent

Gunilla Elversson-Winterqvist

Gunilla.ElverssonWinterqvist@hoganas.se

Kurator

Helena Munkhammar-Sten

tel. 042-33 76 76

helena.munkhammar-sten@utb.hoganas.se

Diakon

Annika Erlandsson Olshov

tel. 070-260 82 99

annika.erlandsson.olshov@svenskakyrkan.se

Stf. Rektor

Marie Andréasson

tel. 042-33 76 75

marie.andreasson@hoganas.se

Incidentrapport/händelserapport

Inblandade	
Årskurs	

Incident/händelse			
<i>Datum</i>		<i>Klockan</i>	
<i>Plats</i>			
Beskrivning			
Vidtagen åtgärd			

Är vårdnadshavare kontaktad? ja nej

Är mentorn kontaktad? ja nej

Mentor _____

Ärende inlämnat
av _____ Datum _____**Rutin:**

Blankett lämnas till mentorn, mentorn i sin tur kontaktar vårdnadshavare och lämnar rapporten vidare till rektorn.